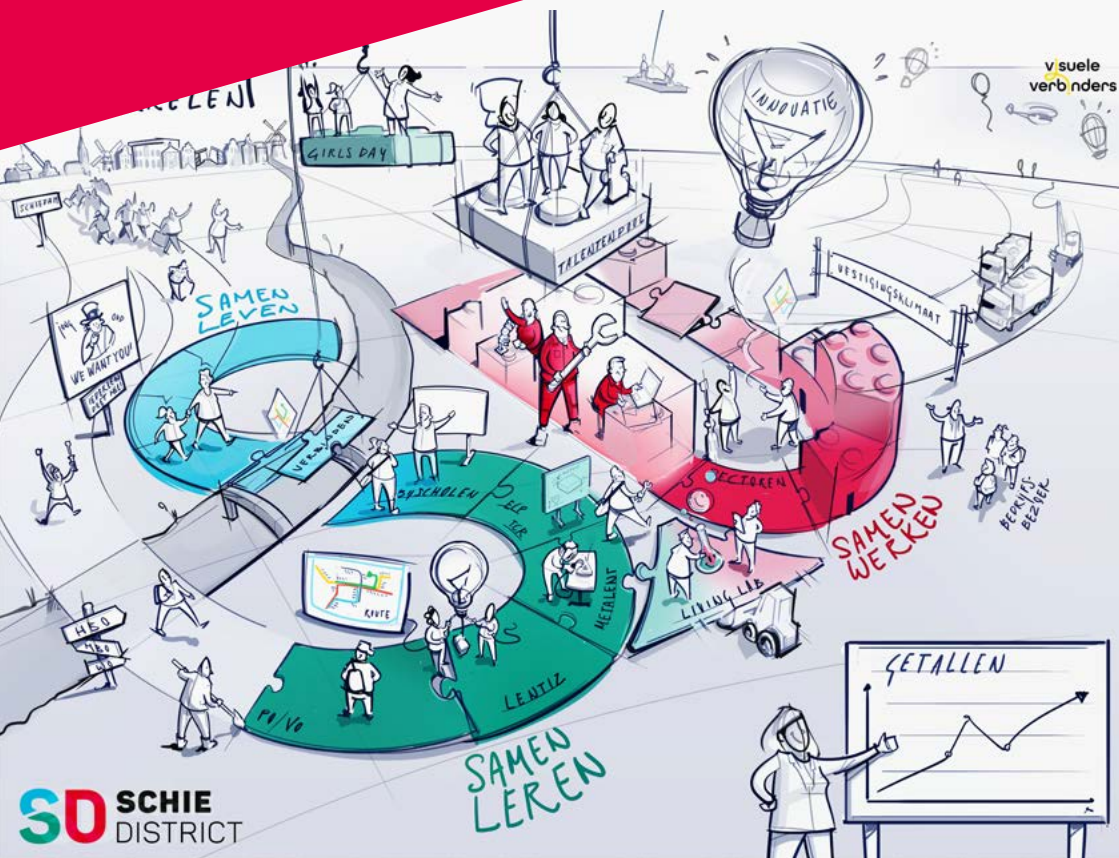

LEVEN LANG ONTWIKKELEN SCHIEDDISTRICT

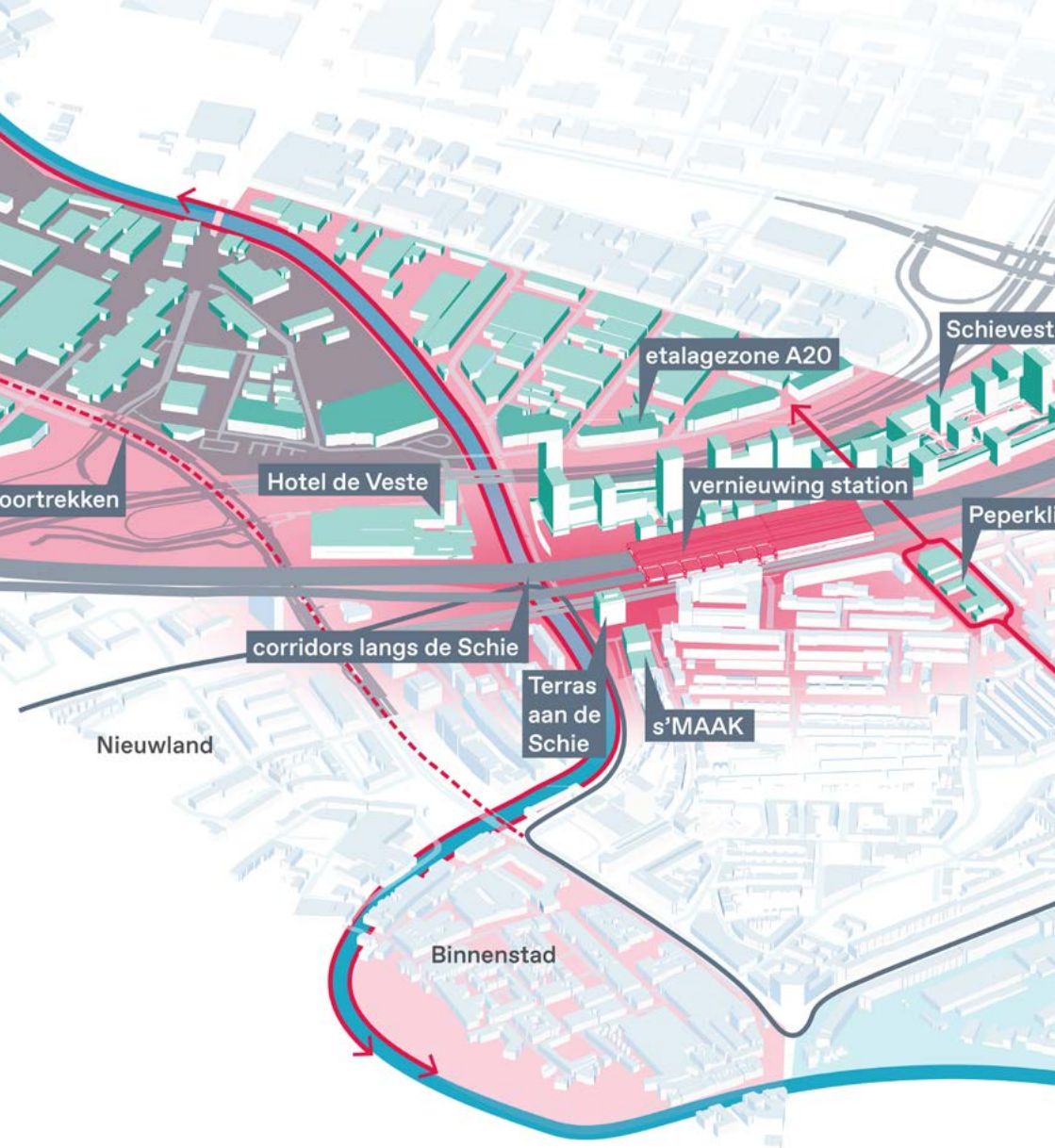
De eerste stappen op weg naar een ecosysteem

Terugblik september 2021 – juli 2022

INHOUDSOPGAVE

4	1/ Inleiding
6	2/ Jaar in het kort
8	3/ Ambitie Leven Lang Ontwikkelen SchieDistrict
10	4/ Afspraken en gestelde doelen
12	5/ Resultaten en toelichting
22	6/ Visualisatie
24	7/ Lessen
28	8/ Vooruitkijken
29	9/ Referenties
32	10/ Evenementen en activiteiten
34	11/ Communicatie
39	12/ Bijlage: SchieDistrict in kerncijfers

1/ INLEIDING

MKB-Deal Leven Lang Ontwikkelen Waterwegregio. V.l.n.r. gedeputeerde Willy de Zoete, Fred Voskamp (wethouder Stedelijk beheer in Maassluis), Marcel Houtkamp (wethouder Economie in Schiedam), Bart Bickers (wethouder Onderwijs en Jeugd in Vlaardingen)

De technologische industrie in Zuid-Holland, en daarbinnen het Mechatronica cluster in Schiedam, heeft veel potentie. De maakindustrie in Zuid-Holland is één van de grootste bedrijvensclusters en heeft een belangrijke positie. Veel van de maakbedrijven zijn wereldspelers en op verschillende technologievelden spelen partijen een leidende rol in innovatie. De provincie kampt echter ook met een aantal uitdagingen. Een grote uitdaging is het tekort aan goed opgeleide of bijgeschoolde vakmensen. De sleutel voor het succesvol aanpakken hiervan en het realiseren van oplossingen ligt in de samenwerking tussen bedrijven, tussen studenten en medewerkers van diverse bedrijven en in regionale samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het doel is om mensen op te leiden en te blijven ontwikkelen voor de banen en de techniek van de toekomst.

De wens tot samenwerking werd twee jaar geleden (23 september 2020) voor het eerst geuit tijdens een ronde tafelgesprek (Upstream 2020). Dit resulteerde in een groep ondernemers die elkaar beter wilden leren kennen, ondernemers die zijn gaan bouwen aan vertrouwen.

Daarmee legden zij de basis voor samenwerking. Dit leidde bij de gemeente Schiedam tot een projectvoorstel voor het programma Leven Lang Ontwikkelen (LLO) binnen de gebiedsontwikkeling SchieDistrict. Hierin zijn vier projecten samengebracht, die een oplossing moeten bieden voor/bij moeten dragen aan het verbeteren van het vinden, binden en duurzaam ontwikkelen van talent. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag keurde de projectaanvraag goed en honoreerde het voorstel met een bijdrage van € 110.000. De projectaanvraag betreft het opzetten van het Living Lab SchieDistrict in het ONS-gebouw Schiedam, in samenwerking met de Hogeschool Rotterdam, en met support van het bedrijfsleven. Het project loopt van 1 juli 2021 tot 1 juli 2023.

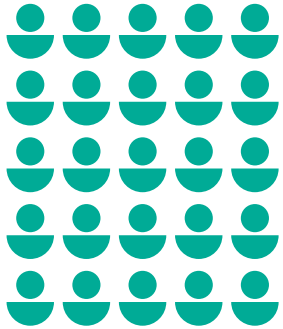
Samen met de gemeenten Vlaardingen en Maassluis diende de gemeente Schiedam een MKB-Deal aanvraag in bij de Provincie Zuid-Holland. Deze leidde tot een bijdrage voor het Living Lab SchieDistrict van € 100.000.

Het afgelopen jaar (van 1 juli 2021 tot 1 juli 2022) is hard gewerkt aan het opzetten van het Living Lab. Dit doel is gerealiseerd. De Hogeschool Rotterdam heeft een plek gevonden in het ONS-gebouw in Schiedam. De vereniging (ECP) en de scholingspool Metalent met MTEC+, vakopleiding metaal, verhuisden van de RDM Campus Rotterdam naar het ONS-gebouw in Schiedam.

Vanuit het project Talent en Innovatie hebben we ervaren dat alle stakeholders omtrent het vinden en binden van talent dezelfde belangen hebben en dat deze opgave samenwerking mogelijk maakt. De uitdagingen en maatschappelijke problemen rondom talent vragen om een bundeling van krachten. Daarnaast is er bij diverse clusters van bedrijven de intentie om samen te werken op gebied van innovatie. Alleen in samenwerking liggen kansen. Samenwerking zorgt voor innovatie, voor succesvollere bedrijven. Dit trekt bedrijven aan, nieuwe medewerkers en versterkt op deze manier het vestigingsklimaat van Schiedam en de regio.

Met deze terugblik op het eerste jaar Leven Lang Ontwikkelen binnen de gebiedsontwikkeling SchieDistrict brengen we in kaart wat er kwantitatief, maar ook kwalitatief, tot stand is gekomen.

2/ JAAR IN HET KORT

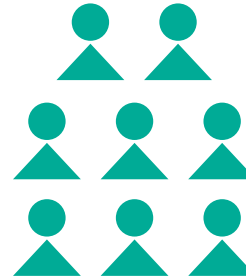
124

Studenten HR

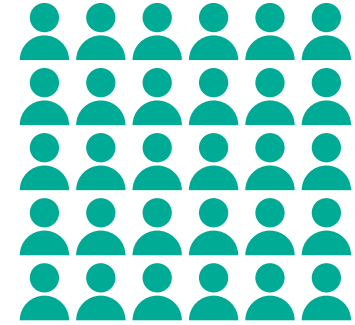
25

Leerlingen
Lentiz Girls Day

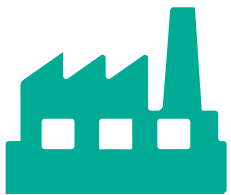
40

Leerlingen
Technasium
Girls Day

150

Leerlingen PO - Talentklas

7

Bedrijven

4

Minoren

20

Events

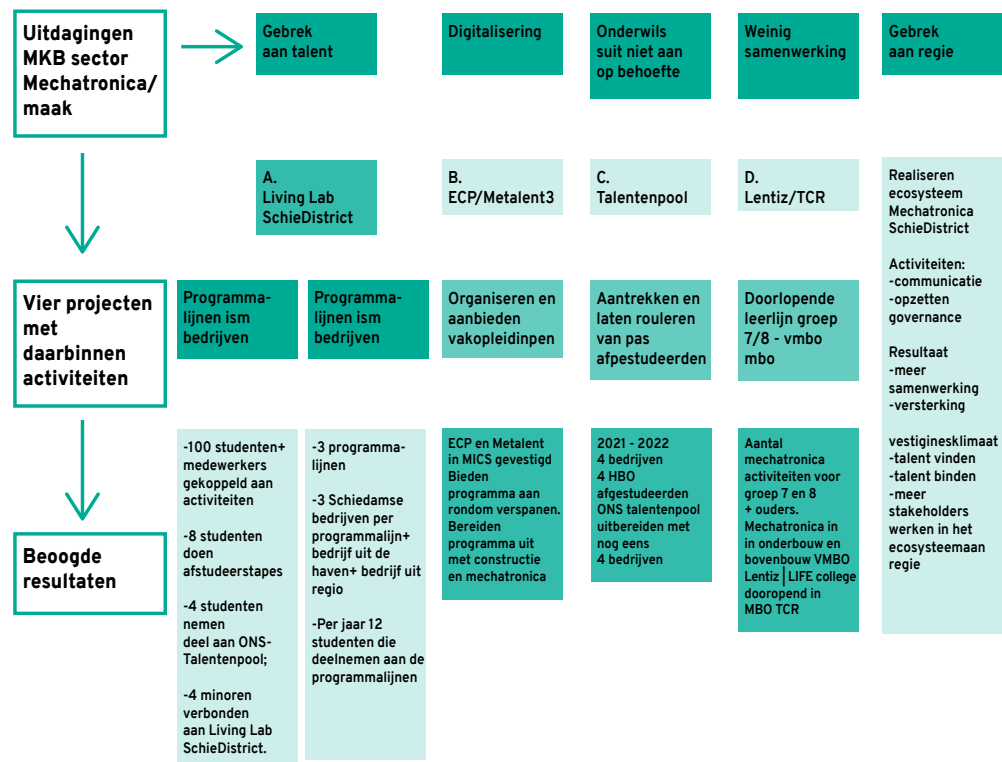

27x

Aandacht in de pers

3/ AMBITIE LEVEN LANG ONTWIKKELEN PROGRAMMA SCHIEDISTRICT

In het programma Leven Lang Ontwikkelen (LLO) SchieDistrict zijn vier projecten samengebracht, die een oplossing moeten bieden voor/bij moeten dragen aan het verbeteren van het vinden, binden en duurzaam ontwikkelen van talent in de regio.

Het Living Lab SchieDistrict heeft de ambitie dé plek te worden waar ondernemers, medewerkers van bedrijven en studenten (hbo en mbo) gezamenlijk werken aan het versterken van de innovatiekracht van bedrijven in de mechatronica, de revitalisering van de bedrijventerreinen in SchieDistrict, het vergroten van bereikbaarheid en het aantrekken en doorontwikkelen van talent, een Leven Lang!

Uiteindelijk zal de ambitie en de realisatie daarvan leiden tot een versterking van het vestigingsklimaat en de uitbouw van het innovatie-ecosysteem van SchieDistrict.

Het uiteindelijk gewenste resultaat is een baan voor alle inwoners in de regio. De MVS (Maasluys, Vlaardingen, Schiedam) gemeenten hebben ook de wens uitgesproken dat:

- ✓ de regio zich ontwikkelt tot een plek waar talent zich vestigt en kan ontwikkelen;
- ✓ de regio inzet op innovatieve oplossingen, waardoor vraag en aanbod van talent duurzaam in balans zijn;
- ✓ in de regio geen talent onbenut blijft en
- ✓ een toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt wordt gerealiseerd.

4/ AFSPRAKEN EN GESTELDE DOELEN

Het project bestaat uit een aantal activiteiten:

- ✓ Het opzetten en uitvoeren van een leer- en innovatiecyclus SchieDistrict bestaande uit de volgende componenten:
 - innovatievragen ophalen bij bedrijven met workshops en gesprekken,
 - uitwerken van deze innovatievragen,
 - inzet van studenten (vmbo, mbo en hbo) en medewerkers bedrijven (om-, her- en bijscholing),
 - check op kennisvouchers;
- ✓ Organiseren van workshops, masterclasses en expertmeetings rondom deze innovatievragen, met lectoraten van de Hogeschool Rotterdam en mogelijk Haagse Hogeschool en/of TU Delft). Met daarin studenten van de ONS-talentedepool en de Talent InnovatiePool uit de haven;
- ✓ Coördineren van programmalijnen samen met bedrijven in het Living Lab SchieDistrict. Op dit moment zijn rondom drie thema's programmalijnen in ontwikkeling Smart Industry/Smart Manufacturing, Made in Schiedam: shared factory en Servitization: predictive maintenance + data monetization;
- ✓ Het koppelen van minoren vanuit de Hogeschool Rotterdam aan het Living Lab SchieDistrict en het begeleiden van afstudeerders en stagiaires;
- ✓ Samenwerken met de ONS-talentedepool, waarin vier bedrijven gedurende twee jaar vier hbo studenten laten rouleren. Deze studenten zijn o.a. afkomstig van de Hogeschool Rotterdam;
- ✓ Organiseren van samenwerking met bedrijven in de Waterwegregio, en daarmee ook de haven van Schiedam;
- ✓ Samenwerken binnen het ecosysteem in MICS met ExpertiseCentrum PrecisieTech (ECP), Metalent, Lentiz | LIFE college en Techniek College Rotterdam (TCR);
- ✓ Samenwerking verkennen met het Energietransitielab op de RDM campus;
- ✓ Verkenning naar het betrekken van bedrijven vanuit de Food Innovation Academy (FIA) in Vlaardingen bij het Living Lab SchieDistrict.

Wat levert de bijdrage van de MRDH op?

- ✓ 100 studenten en medewerkers van bedrijven (LLO en Innoveren) worden gekoppeld aan de activiteiten van het Living Lab SchieDistrict;
- ✓ 8 studenten van de Hogeschool hebben afstudeerstages afgerond bij 4 bedrijven in SchieDistrict, Schiedam of de (Waterweg-)regio;
- ✓ 4 studenten nemen deel aan ONS-Talentedepool;
- ✓ 4 minoren van de HR zijn verbonden aan Living Lab SchieDistrict;
- ✓ FIA en Living Lab SchieDistrict werken samen waar mogelijk;
- ✓ Samenwerking EnergieTransitieLab en Living Lab SchieDistrict;
- ✓ Een ecosysteem waar bedrijven en kennisinstellingen de samenwerking zoeken en samen innoveren;
- ✓ Een versterkt vestigingsklimaat en werkgelegenheid.

5/ RESULTATEN EN TOELICHTING

TE BEHANDELEN RESULTATEN	TOTAAL	STATUS/ TOELICHTING
100 studenten en medewerkers van bedrijven (LLO en Innoveren) worden gekoppeld aan activiteiten van Living Lab SchieDistrict	124	
8 studenten van de HR hebben afstudeerstages afgerond bij 4 bedrijven o.a. in het SchieDistrict, Schiedam of de (Waterweg-)regio	Minimaal 5	
4 studenten nemen deel aan ONS-Talentenpool	0	Is in ontwikkeling, vraagt meer tijd dan vooraf werd gedacht. Deze voorbereiding en de samenwerking hierin van en tussen de bedrijven is wel van grote waarde
FIA en Living Lab SchieDistrict werken samen waar mogelijk	We kennen elkaar en verwijzen bedrijven vanuit SchieDistrict (indien relevant door)	Opbouw Living Lab SchieDistrict is belangrijkste op dit moment. We kijken naar elkaars projecten. Waar mogelijk nemen we voorbeelden over. In juni 2021 werd een hackaton georganiseerd op de FIA. Hieraan nam een schiedams food-bedrijf deel

TE BEHANDELEN RESULTATEN	TOTAAL	STATUS/ TOELICHTING
Samenwerking EnergieTransitieLab en Living Lab SchieDistrict	Nog niet aan de orde	Opbouw Living Lab SchieDistrict is belangrijkste op dit moment.
Een ecosysteem waar bedrijven en kennisinstellingen de samenwerking zoeken en samen innoveren	Vertrouwen is er, samenwerking wordt op diverse onderwerpen gezocht en tot stand gebracht	
Een versterkt vestigingsklimaat en werkgelegenheid	Uiteindelijk lange termijn resultaat	
Aantal bedrijven betrokken	7 (Metrohm, Orga, FMI, Boers & Co, Hatenboer Water, VFA Solutions, ICL Gaskets&Insulations)	
Welke evenementen en wanneer	Zie evenementenkalender in de bijlage	

Toelichting resultaten Hogeschool Rotterdam

De opzet van het Living Lab heeft meer tijd gekost dan voorzien. Het was een lastige start, met name vanwege de lockdown periodes. Ondanks de beperkingen zijn er in september 2021 vier minoren vanuit de Hogeschool Rotterdam van start gegaan. Eén minor rondom Business Transformation, een minor rondom Ondernemerschap, een minor omtrent circulariteit en een minor van het Instituut voor Gebouwde Omgeving (HR IGO). De minoren hebben in januari 2022 hun resultaten gepresenteerd. De studenten van de minor Business Transformation hebben voor diverse mkb-bedrijven in en buiten SchieDistrict een nieuw businessmodel ontwikkeld. Studenten van de minor van IGO hebben (in opdracht van SDK Vastgoed) een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van diverse concepten voor de ruimtelijke inrichting van het SchieDistrict.

De minor Circulariteit heeft voor Irado de kansen onderzocht voor de introductie van een circulair ecosysteem, het Circulair Ambachtscentrum.

Na de afsluiting van de minoren eind januari 2022, zijn vanuit het Living Lab drie brainstormsessies georganiseerd. Bedoeling hiervan was om de programmalijnen te ontwikkelen. Dit is gebeurd in overleg met bedrijven uit het SchieDistrict. Als resultaat hiervan zijn de programmalijnen aangepast. In het Living Lab SchieDistrict is het de bedoeling aan de slag te gaan met de uitdagingen van de bedrijven in plaats van dat we bedrijven zoeken bij onze onderzoeksvragen. Dit betekent een flexibele houding, dat we moeten meebewegen met de realiteit van de bedrijven en dat we niet star vasthouden aan geplande activiteitschema's. Diverse studenten van de Hogeschool Rotterdam werken bij bedrijven in SchieDistrict aan een afstudeerstage. Dit wordt niet gecoördineerd of georganiseerd vanuit het Living Lab. Daarom is het lastig de aantallen te volgen. Voor zover bij ons bekend zijn er zeker 5 afstudeerstages bij bedrijven geweest.

PALLY LEIJS, PROJECTMANAGER CIRCULAIR AMBACHTSCENTRUM (CAC), IRADO:

"Het is belangrijk dat het bedrijfsleven zijn weg vindt naar een CAC. Op die manier kunnen waardevolle materialen hun weg vinden naar hergebruik. Daarnaast is de input van jonge milieubewuste studenten cruciaal. Hun ideeën zijn medebepalend over hoe onze wereld er over 20 jaar uitziet."

Toelichting resultaten ExpertiseCentrum Precisietechniek (ECP)

De Technohub in Schiedam, het Expertise Lab voor Precisietechniek Zuid-Holland (ECP-ZH), is en wordt een innovatieve ontmoetingsplek waar onderwijs en het regionaal bedrijfsleven, in het bijzonder verspanende bedrijven, geregeld samenkomen. Waar hybride onderwijs kan worden geboden. Een plek voor kennisdeling, ontwikkeling, innovatie, opleiding en promotie. De 23 lidbedrijven van ECP, Metalent, twee onderwijsinstellingen (TCR en private aanbieder Craft Education) hebben daarvoor de handen ineen geslagen.

In oktober 2021 is gestart met de eerste reguliere en cursorische activiteiten op het gebied van precisietechniek. In januari 2022 is Metalent op dezelfde locatie gestart met metaal onderwijs activiteiten in MTEC+. Ook is vanaf oktober 2021 gestart met het geven van de BPV-(beroepspraktijkvorming) lessen precisietechniek. Het aantal lesdagen bedroeg 3 per week en het aantal studenten, allround precisieverspaner NV3, bedroeg 14. In juni 2022 hebben de eerste vier studenten praktijkexamen gedaan (en zijn met vlag en wimpel geslaagd).

Twee ECP-medewerkers hebben in het eerste projectjaar de opleiding HTO (Hybride Techniek Opleider) aan de Hogeschool Rotterdam afgerond. Zij zijn beiden werkzaam in de Hub en hebben een belangrijke rol gespeeld bij het opstarten en uitvoeren van de opleidingsactiviteiten en het implementeren van de middelen. Daarnaast heeft ook een medewerker van Metalent de HTO opleiding gevolgd. Om de maatschappelijke verbinding te maken, is ervoor gekozen in de Hub een separate plek in te richten voor de 'Precisietechniek Experience'. Hier kunnen aanstaande leerlingen, zij-instromers, overige geïnteresseerden en gasten een gastles volgen, filmmateriaal bekijken en verspanende producten bekijken om zodoende meer gevoel te krijgen bij wat

precisietechniek is. De evenementen die zijn georganiseerd in de Hub, hebben als doel continu de verbinding te maken met de buitenwereld, zijnde onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en sociale instanties.

In het voorjaar van 2022 is een online campagne 'Helemaal 100' gelanceerd om precisietechniek onder de aandacht te brengen bij voortgezet onderwijs-leerlingen. De doelgroep van de campagne was de groep van 16 tot 20 jaar, maar ook potentiële leerlingen die op het punt stonden een vervolg opleiding te kiezen. Het was een campagne waarbij een [webpagina](#) is gelanceerd. Via socials zijn speciaal op de doelgroep afgestemde promotie filmpjes gedeeld.

Toelichting resultaten Metalent

In januari 2022 is Metalent in het ONS-gebouw, via het praktijktrainingscentrum Metalent Technical Education Center Plus (kortweg: MTEC+), gestart met het verzorgen van praktijktraining op het gebied van (metaal)techniek. Metalent heeft, samen met ECP, de overstap gemaakt van de RDM Campus naar Schiedam. De RDM Campus bood geen mogelijkheden meer aan voor het verzorgen van de praktijktrainingsdagen in het kader van de BBL+ opleidingen. BBL+ betekent drie dagen in een leerbedrijf en twee dagen scholing in een mix van praktijk en theorie, waarbij de praktijk altijd leidend is. Het is ontzettend goed dat zowel ECP als ook MTEC+ een ontmoetings- en opleidingsplek hebben gevonden in het ONS-gebouw. Uiteindelijk vertegenwoordigen ze samen de metaalsector en verzorgen ze samen de betreffende opleidingen. Het leerbedrijf dat kiest voor de mbo BBL+ opleiding, in samenwerking met Metalent,

bepaalt in principe via welke mbo-instelling (ROC) de leerling de opleiding gaat volgen. De mbo instelling verzorgt de externe legitimering en diplomering. Dit zijn in onze regio o.a. Techniek College Rotterdam, Da Vinci College Dordrecht en Craft Education. Het afgelopen halfjaar werd de eerste groep leerlingen bij MTEC+ opgeleid voor mbo 2 en 3 constructiewerker, plaatwerker en lasser. In samenwerking met ECP zijn ook verspaners opgeleid. Leerlingen constructie, plaatwerken, lassen en precisietechniek volgen de theorielessen op het Techniek College Rotterdam, voor een kleiner deel verzorgde Craft Education de theorie voor de leerlingen precisietechniek (verspaners) in een innovatieve E-learning omgeving volgens het sterke didactische 4C/ID model.

Wekelijks waren er opleidingsactiviteiten op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag. In totaal hebben 30 leerlingen een vakopleiding gevolgd.

TALENTENPOOL MECHATRONICA SCHIEDISTRICT

Toelichting resultaten Talentenpool

Vier bedrijven in Schiedistrict hebben het initiatief genomen om te komen tot een talentenpool, waarin talenten rouleren over de vier deelnemende bedrijven. De directies van deze bedrijven zijn hierover in gesprek gegaan en hebben besproken in welke vorm ze dit wilden organiseren. Er is een website opgezet en er is een promotiefilmpje ontwikkeld. In het afgelopen jaar heeft dit idee nog niet geleid tot daadwerkelijke talenten die aan de slag zijn gegaan in de talentenpool. Wel zijn de contacten tussen de bedrijven, mede hierdoor, geïntensiveerd. Deze contacten gaan verder dan alleen het thema Talent. De contacten leven samenwerking op diverse terreinen op en ook onderlinge zakelijke relaties. Dit versterkt de regionale economie van Schiedam.

Toelichting resultaten Lentiz | LIFE college/TCR

Het Lentiz | LIFE college ligt in het hart van Schiedistrict. Op deze locatie is een Techno Plaza aanwezig. Doel hiervan is jongeren de gelegenheid te geven zich breed te oriënteren op techniek en technologie en het succes van hun toekomst in die wereld. Onderwijs wordt samen met de Alliantiepartners van de Techno Plaza vorm gegeven. Dit resulteert in onder andere buitenschools leren en het inrichten van simulatiewerkplekken in de Techno Plaza voor leerlingen en studenten. De Techno Plaza is in eerste instantie bedoeld voor vmbo- en mbo-leerlingen/studenten van Lentiz | LIFE college, maar geeft daarnaast ruimte aan alle technisch geïnteresseerde jongeren uit Schiedam en omgeving. In brede zin gaat het om leerlingen uit het basisonderwijs, (speciaal) voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Ook jongeren uit het speciaal onderwijs en jongeren met gestapelde problematiek, die een traject volgen gericht op scholing en werk, kunnen hier terecht.

Het Lentiz | LIFE college zet zich in voor Sterk Techniekonderwijs. Daarom organiseert het diverse programma's met basisscholen, om bijvoorbeeld leerlingen in aanraking te brengen met techniek. Daarvoor zijn ook de talentklassen bedoeld. Vanuit de Techno Plaza, Zorg & Welzijn én Horeca & Food Plaza worden talentklassen opgezet voor basisschoolleerlingen uit groep 7 en 8. Het Lentiz | LIFE college kan in een schooljaar vier rondes van de talentklas organiseren. Dat betekent dat tijdens elke ronde (duur hiervan is acht weken) 25 leerlingen vanuit diverse basisscholen kunnen deelnemen. Het is de bedoeling dat de invulling van deze programma's meer wordt afgestemd met de direct betrokken bedrijven en alliantiepartners van de drie plaza's. Dit kan resulteren in een gastles of bedrijfsbezoek. Het afgelopen schooljaar zijn er drie rondes geweest van de talentklassen. Hieraan hebben in totaal van zes verschillende basisscholen leerlingen deelgenomen (ongeveer 150 leerlingen totaal).

Overige resultaten: Evenementen en bijeenkomsten

De gemeente Schiedam is partner van het Up programma van de gemeente Rotterdam. Doel van Up is om startups en scale-ups duurzaam te verbinden aan de regio. In het kader van Up is de talkshow The Future of Innovation georganiseerd. Ondernemers en vertegenwoordigers van kennisinstellingen gingen met elkaar in gesprek over een nieuwe wijze van innovatie en over de vraag waarom een andere kijk op innovatie nodig is.

De ondernemers in SchieDistrict leren elkaar beter kennen tijdens de Bouwen-aan-Vertrouwen bijeenkomsten. Elke ondernemer organiseert, om de beurt, een rondleiding door zijn/haar bedrijf. Dit leidde er bijvoorbeeld toe dat Boers & Co en Hatenboer Water met elkaar in gesprek zijn gegaan en dat Hatenboer Water een waterinstallatie bouwde voor en leverde aan Boers & Co. Met deze groep ondernemers zijn in maart 2022 ook twee bezoeken buiten Schiedam gebracht, namelijk aan de Duurzaamheidsfabriek in Dordrecht en bij het Festo Experience Center in Delft. Bedoeling van dergelijke bezoeken is ook het netwerk in de regio te versterken.

Daarnaast is, op initiatief van Hatenboer Water, gestart met het netwerk Collaborative Innovation. De eerste bijeenkomst was in november 2021. Bedoeling van die bijeenkomsten is een netwerk van innovatie-/R&D medewerkers op te zetten, uitgebreid met ook medewerkers van kennisinstellingen. Tijdens de bijeenkomst bij Hatenboer Water waren ook vertegenwoordigers van de TU Delft aanwezig.

Op 23 maart 2022 konden we laten zien wat we aan het bouwen zijn in SchieDistrict rondom talent en innovatie en op welke manier we Werk maken van Talent. Deze “openingsbijeenkomst” was druk bezocht.

Naast deze bijeenkomsten voor ondernemers en kennisinstellingen hebben we ook

een Girls' Day Schiedam mogelijk gemaakt. Meisjes uit vwo 3 en 4 van Scholengemeenschap Spieringshoek hebben een ochtend allerlei activiteiten gehad op de TU Delft, faculteit 3ME. De reacties van de leerlingen, en ook van de docenten en de ouders, waren erg positief. De meiden vonden het heel leuk om een dag in de collegebankjes te zitten. Ook sprak een thema als duurzaamheid én de praktische toepassing hiervan de Spieringshoekers erg aan.

HATENBOER WATER, CAREL AEIJELTS AVERINK:

“Tijdens het bezoek aan de Duurzaamheidsfabriek presenteerde Wiek Wijnands zijn bedrijf Kensan. Als snel bleken er een interessante raakvlakken te zijn. Kensan bleek veel expertise te hebben waar wij bij Hatenboer Water op dat moment om verlegen zaten. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een opdracht aan Kensan. Al met al een mooie win-win situatie.”

INGE SMOLENAARS, AFDELINGSLEIDER VWO 3 T/M 6 VAN SPIERINGSHOEK, WAS AANWEZIG BIJ DEZE DAG EN ZAG OOK DAT HET EEN GROOT SUCCES WAS.

“Onze leerlingen vonden het leuk om voor de eerste keer op een universiteit te zijn. Ze keken hun ogen uit! Het programma sluit mooi aan bij de profielkeuze en studiekeuze. Voor herhaling vatbaar!”

Ook vanuit het Lentiz | LIFE college is een Girls' Day georganiseerd. Hieraan deden 25 meisjes mee. Zij hebben twee bedrijfsbezoeken gebracht, namelijk bij VFA Solutions en bij Boers & Co.

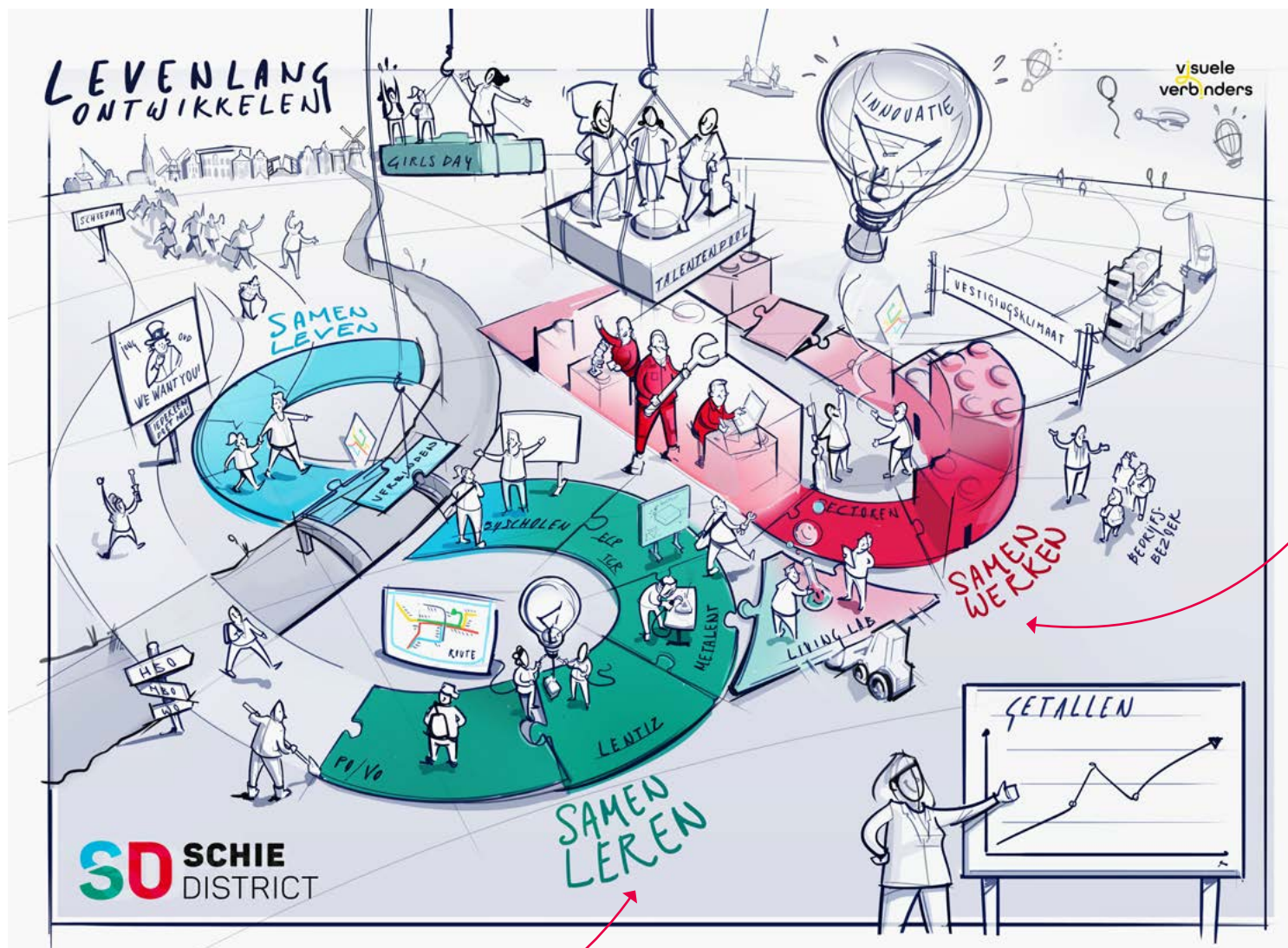
Het is van belang dat bedrijven contacten leggen met studenten aan het eind van hun studie. In dat kader hield Metrohm Applikon een lunchlezing voor het Taylor Dispuut van de TU Delft, faculteit 3ME.

6/ VISUALISATIE

Samen werken

Aantal bedrijven betrokken:

- Talentenpool: 4
- BaV: 8
- Metalent: 22 bedrijven
- ECP: 23 leden
- HR 7

Samen leren

Aantal leerlingen:

- Lentiz: 25 (Girls' Day), 150 (Talentklas uit PO)
- VWO: 40 (Girls' Day)
- ECP regulier: 29
- ECP BPV: 14
- ECP cursorisch: 4
- ECP e-learning modules: 8
- Metalent: 30
- HR: 124 via minoren

Aantal kennisinstellingen:

Lentiz, TCR, 6 basisscholen, Technasium Spieringshoek, HR, Haagsche Hogeschool, TU Delft

7/ LESSEN

Het afgelopen jaar is de basis gelegd voor het Living Lab SchieDistrict. Bouwen aan een ecosysteem is overal en altijd een uniek proces. Het is geen “copy-paste” werk, maar het is voortdurende puzzelen, creëren, combineren en aftasten. Het is ontzettend leuk om deze reis te maken, samen als Gemeente Schiedam met alle enthousiaste partners, zoals de ondernemers, kennisinstellingen, studenten en leerlingen en alle andere partijen die hun bijdrage leveren.

Terugkijkend is er veel tot stand gekomen. De partners leerden elkaar beter kennen, nieuwe contacten werden gelegd. Meest bijzondere is toch wel dat SchieDistrict, het ONS-gebouw in het bijzonder, is gaan bruisen door de aanwezigheid van veel studenten van de Hogeschool Rotterdam, Metalent en ECP. Opeens kwam een hal, die jarenlang leeg had gestaan, tot leven. De bereidwilligheid van ondernemers om leerlingen te ontvangen, om nieuwe dingen uit te proberen, is ontzettend waardevol en daar is de gemeente Schiedam de ondernemers ook zeer erkentelijk voor.

Ondernemers, onderwijsinstellingen en gemeentelijke instanties zijn er het afgelopen jaar in geslaagd om gezamenlijk te werken aan de plek waar ondernemers, medewerkers van bedrijven en studenten samenwerken aan het versterken van de innovatiekracht van bedrijven en het aantrekken en door-ontwikkelen van talent. De behaalde resultaten onderstrepen dit. Het Living Lab SchieDistrict, werd van een projectplan op papier omgezet tot een plek in SchieDistrict, waar partijen

elkaar ontmoeten en weten te vinden. Het afgelopen jaar was daarom een prachtige en waardevolle start. Natuurlijk is er veel te leren, te verbeteren. Deze lessen nemen we mee in het nieuwe jaar.

Lessen Living Lab

Bij de opbouw van het Living Lab is eens te meer duidelijk geworden dat lineair plannen in een complexe realiteit geen oplossing biedt. De manifestatie van opeenvolgende crises zorgde er al in een vroeg stadium voor, dat de spelers in de quadruple helix gedwongen werden om plannen en intenties aan te passen aan een nieuwe realiteit, eerst corona en nu de energiecrisis en daarvan afgeleide economische malaise. Ze hebben geleerd met deze stromen mee te bewegen en op zoek te gaan naar de kansen die elke crisis met zich mee brengt. Het verkennen van nieuwe businessmodellen is één van die kansen. Door het wegvallen van bestaande zekerheden waren (en zijn) bedrijven op zoek naar nieuwe mogelijkheden. Voor de minor Business Transformation gaf dat ruimte om met bedrijven, binnen en buiten SchieDistrict, aan de slag te gaan met het ontwikkelen van nieuwe business modellen. Daarnaast hebben de Living Lab deelnemers geleerd dat, hoewel de focus van bedrijven vooral ligt op technisch talent, ook talent vanuit de HR Business School een waardevolle bijdrage kan leveren aan het oplossen van het LLO-vraagstuk van de bedrijven in SchieDistrict. Het anders organiseren van het werk, bijvoorbeeld door inzet van slimme digitale technologie (smart industry), geeft impuls aan de implementatie van smart working, predictive maintenance en smart products. Met om- en bijscholing

van beschikbare medewerkers kan daarmee de arbeidsproductiviteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers worden verhoogd. Binnen het Living Lab zal deze lijn met deelnemende bedrijven verder worden uitgewerkt. Tenslotte is, nog meer dan voorheen, duidelijk geworden dat verbinding tussen stakeholders van het Living Lab van essentiële waarde is; het beschikbaar hebben van een eigen ruimte in het ONS-gebouw voor workshops, masterclasses en bijeenkomsten is daarom een groot goed.

Lessen Metalent

Door de veranderingen in het vmbo, van specifieke vakrichtingen naar nog bredere profielen, is de afstand tussen onderwijs en bedrijfsleven groter geworden. Omdat er minder vakspecifieke praktische vaardigheden worden aangeboden, komen vmbo leerlingen vaak minder in aanraking met de diversiteit van beroepen en bewerkingen die in de mechatronica bedrijven, in de metaal- en maritieme sector en industrie zorgen voor prachtige loopbaan en gegarandeerd werk met een prima salaris en doorgroei kansen. Metalent heeft, naast de twee high-end CNC machines (Computerized Numerical Control), nu ook een volwaardige technisch praktische leeromgeving ingericht voor alle vakopleidingen in de voornoemde richtingen. ECP huurt deze machines en gebruikt ze voor onderwijs.

✓ Leerlingen die een mbo 2/3 BBL+ opleiding volgen, komen naar Schiedam om, naast de beroepspraktijk in het leerbedrijf, in de niet-productieve gesimuleerde bedrijfsomgeving van MTEC+ extra basis vakvaardigheden te oefenen en te leren. Afhankelijk van de vooropleiding en ervaring wordt de beginsituatie bepaald. Aan de hand daarvan wordt een praktisch leerlijn uitgestippeld. Niet vast omlind, MTEC+ moeten nog meer zorgdragen voor individuele programma en tempodifferentiatie.

✓ Een belangrijke les is ook dat de leerlingen niet komen voor de gezelligheid, maar dat het wel gezellig mag en moet zijn in een positieve leer- en ontwikkelcultuur. De monowerkstukken die van oudsher in bedrijfsscholen worden gemaakt, moeten worden door ontwikkeld tot meer uitdagende herkenbare samengestelde werkstukken. Dat werkt motiverender, moet meer meeneemwaarde hebben

en ook projecten of producten die de leerling zelf ontwerpt en maakt moeten ook uitgevoerd kunnen worden.

- ✓ MTEC+ heeft ook het streven c.q. de doelstelling om de praktijk en theorie beter met elkaar te verbinden, geen twee werelden, de praktijk moet leidend zijn en de theorie ondersteunend en verdiepend.
- ✓ MTEC+ wil meer verbinding met de omgeving van het ONS-gebouw, dus niet alleen met de bedrijven, maar ook met de bewoners. Bij MTEC+ kunnen prima aan de betreffende technieken gerelateerde klussen en opdrachten uitgevoerd worden voor bewoners en bedrijven uit de omgeving zonder dat we daarmee concurrerend zijn met het bedrijfsleven. Denk dan ook aan onder andere in samenwerking met de hogeschool aan het refurbishen (reviseren).

Lessen ECP

- ✓ Het is noodzakelijk vast te houden aan de hybride inzet vanuit het bedrijfsleven, om de hedendaagse (vak)kennis en softskills up-to-date te houden in de Hub, bij de deelnemende bedrijven en onderwijsinstellingen. Verder is maatwerk belangrijk. Werkplek-lernen, in combinatie met leren in de Hub, is de nieuwe norm.
- ✓ Praktijk maar ook theorie, rondom de reguliere opleidingen in de precisietechniek, worden in de Hub verzorgd via "learning by doing". Uit de opgedane ervaringen blijkt dat leerlingen die gedurende twee dagen theorie en praktijk afwisselen, veel sneller, efficiënter en met meer plezier en aandacht leren.

- ✓ Het is nodig een verdere professionaliseringsslag te maken op het gebied van opleiden. Dit betekent dat het gewenst is om een vaste praktijkopleider

aan te nemen. Hierdoor ontstaat ruimte om op te schalen op het gebied van les- en promotionele activiteiten bij bestaande leden, maar ook bij nieuwe leden en onderwijsinstellingen.

- ✓ Precisietechniek is een mooie en al oude vorm van metaalbewerken, die steeds meer nodig is gezien de ontwikkelingen in de techniek. Toch is deze techniek behoorlijk onbekend onder (potentiële) leerlingen. Dat is gebleken door de campagne die is gevoerd. Het gaat tijd (en geld) kosten om goed onder de aandacht te brengen dat precisietechniek een heel mooie vorm van metaalbewerken is voor nu en de toekomst.

Lessen Talentenpool

Om talent te vinden voor deze interessante traineepool is meer tijd en energie nodig. Het afgelopen jaar is ingezet op de voorbereiding. De vier bedrijven hebben gezamenlijk een opdracht gegeven aan een recruiter.

Lessen onderwijs

Afgelopen jaar zijn de talentklassen geweest op het Lentiz | LIFE college. Voor het eerst werd een Girls' Day georganiseerd met het Lentiz | LIFE college en Sg Spieringshoek. Het is nodig om te komen tot een programmatische aanpak voor het onderwijs in relatie tot het Leven lang Ontwikkelen programma in Schiedistrict.

8/ VOORUITKIJKEN

De volgende punten staan het komend jaar (schooljaar 2022-2023) centraal:

- ✓ Meer en betere toegesneden communicatie per doelgroep.
- ✓ Uitwerken van de programmalijnen van de Hogeschool in samenwerking met bedrijven (co-creatie).
- ✓ Verbinding met FIA in Vlaardingen, TalentenInnovatiePool van de HR in de haven verkennen.
- ✓ Netwerk van ondernemers uitbouwen, ook buiten SchieDistrict.
- ✓ Bekijken hoe en of het instrument van de subsidie Innovatie meer ingezet kan worden.
- ✓ Verkennen en opzetten van HCA lijn van Bank naar Werk, samen met Stroomopwaarts en andere partners.
- ✓ Zoeken naar een programmatische aanpak met primair onderwijs/ voortgezet onderwijs.
- ✓ Meer aandacht voor diversiteit, omdat diversiteit een voorwaarde is voor een goed werkend ecosysteem.
- ✓ Onderzoek doen naar mogelijkheid om een Talent Hub op te zetten in SchieDistrict.
- ✓ In kaart brengen wat de maatschappelijke waarde is van het bedrijventerrein, o.a. via statistiek.

We zijn ervan overtuigd dat het afgelopen jaar een goede basis is gelegd voor een toekomstbestendige ontwikkeling in SchieDistrict. Dat geeft ook vertrouwen om voort te bouwen in 2022-2023. De ontwikkeling van de Mechatronica Innovatie Campus Schiedam (MICS) door marktpartij SDK, de hotspot voor de mechatronica-industrie, zal het komend jaar meer vorm krijgen. Het is de bedoeling het ecosysteem verder uit te breiden met nieuwe bedrijven, andere kennisinstellingen en stakeholders die op dit moment nog niet actief betrokken zijn. Dit zal nieuwe en andere uitdagingen met zich meebrengen.

9/ REFERENTIES

Referenties van deelnemende partijen, terugkijkend op één jaar Leven Lang Ontwikkelen in SchieDistrict:

Hogeschool Rotterdam, Koos Kerstholt (Projectleider Kenniscentrum Business Innovation)

“Het Living Lab Schiedistrict is vooral bedoeld als innovatiewerkplaats voor het regionale bedrijfsleven. Studenten, docenten en onderzoekers helpen lokale en regionale bedrijven bij het realiseren van innovatie, het zoeken naar (en vinden van!) nieuwe businessmodellen en het vormgeven van samenwerking. Het regionale bedrijfsleven vindt er de kennis en vaardigheid om verder te ontwikkelen en groeien. Het Living Lab biedt de mogelijkheid om samen met studenten en stakeholders te experimenteren en uit te vinden hoe technologische en organisatorische innovaties kunnen worden geïmplementeerd. Tegelijkertijd werken we aan het bouwen van een innovatie-ecosysteem door onderzoek te doen naar belemmeringen die bedrijven ervaren om zich verder te ontwikkelen en stimulansen die daaraan kunnen bijdragen. Voor het Kenniscentrum Business Innovation van de Hogeschool Rotterdam is het Living Lab Schiedistrict daarmee een unieke innovatie-community waar onderwijs, ondernemen, overheid en onderzoek samenkomen.”

Metrohm Applikon, Timoer Frelink (CEO Metrohm Applikon)

“Voor Metrohm Applikon is het afgelopen jaar met alle activiteiten in het kader van Leven Lang Ontwikkelen enorm waardevol

geweest. We hebben als bedrijven elkaar leren kennen en de handen ineen geslagen, de contacten met diverse onderwijsinstellingen zijn enorm verbeterd en we zijn op weg naar een Mechatronica cluster. Het is lang niet altijd makkelijk geweest, mede vanwege Covid, maar er zijn flinke stappen gezet met bijvoorbeeld het opzetten van een Talentenpool, het organiseren van een challenge (uitgesteld, maar komt eraan) en vooral met het leggen van contacten (overheid, onderwijs en bedrijfsleven) en samenwerken aan een sterk cluster.”

Boers & Co Precision Solutions Group, Ronald Koot (CEO Boers & Co)

“Wij hebben gemerkt dat de onderlinge verbondenheid van de bedrijven sinds de bijeenkomsten enorm verbeterd is. We hebben elkaar leren kennen en omdat wij gezamenlijke doelen hebben werken wij nu met elkaar in plaats van naast elkaar. Ook is er nieuwe business ontstaan voor meerdere partijen welke de lokale economie versterkt naast ook de verbeterde samenwerking met de gemeente en het onderwijs.”

Orga, Herman Doornhein (Group Controller Orga)

“De initiatieven die nu, samen met andere ondernemers, onderwijsinstellingen en de gemeente Schiedam zijn genomen, hebben er voor Orga toe geleid dat er nu sprake is van samenwerking en kennisuitwisseling.”

**FMI Instrumed,
Henk Jansen (managing director)**

“Het Living Lab SchieDistrict is een mooi initiatief waarmee de samenwerking wordt bevorderd en de zichtbaarheid van de verschillende partijen enorm wordt vergroot. Door deze samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en gemeente ontstaat een innovatieve sterke regio die door bijvoorbeeld de recent opgerichte talentenpool aantrekkelijk is voor starters op de arbeidsmarkt.”

**Metalent/MTEC+, Frank van de Werff
(Directeur DM Groep)**

“DM-groep en Metalent hebben afgelopen jaar een lang gekoesterde droom in vervulling zien gaan: een eigen bedrijfsvakschool. Met partner ECP zijn we in het “ONS-bootje gestapt” en al snel konden we door investeringen opschalen met leerlingen op het gebied van metaaltechniek (constructie / plaatwerken) per 01-01-2022 en mechatronica en service & onderhoud per 01-09-2022.”

**Lentiz | LIFE College, Maarten Westenberg
(Teamleider VMBO Techniek & Technologie D&P)**

“Het afgelopen jaar is er contact gelegd vanuit LIFE met bedrijven, waar voorheen geen contact mee is geweest. Dit heeft geresulteerd in een Girls' Day met vmbo leerlingen van LIFE en twee bedrijven. Verder zijn de contacten gelegd tussen LIFE en het ONS-gebouw met de partijen die hier werkzaam zijn. Hier zijn al een aantal bezoeken geweest vanuit docenten van LIFE om te kijken waar er samenwerking mogelijk is op leerling én docentniveau. Tot slot is het fijn dat wij als school worden meegenomen in de informatievoorziening vanuit de gemeente als het gaat om de ontwikkelingen in SchieDistrict.”

Koninklijke Metaalunie, Marie-Claire van Doremalen (Regiosecretaris Zuid-Holland)

“Iedereen praat tegenwoordig over Leven Lang Ontwikkelen. Maar wat doen we nu

echt? Leven Lang Ontwikkelen SchieDistrict is een goed voorbeeld van ‘echt’ aan de slag. In SchieDistrict wordt een fundamenteel gelegd voor een nieuwe manier van samenwerken tussen bedrijven in de regio, onderwijs en gesteund door de overheid. Zonder steun van de regionale overheid is deze samenwerking niet te realiseren.

De samenwerking in SchieDistrict, in de vorm van de Technohub, met daarbij het ECP en Metalent, is een uniek regionaal initiatief. ECP is een samenwerkingsverband van bedrijven uit de regio, die gespecialiseerd zijn in precisietechniek. Precisietechniek is een moderne, hightech manier van digitaal bewerken van materialen. De machines, die worden gebruikt, zijn erg duur en verouderen snel vanwege snelle technologische ontwikkelingen. Regulier onderwijs kan deze hightech ontwikkelingen niet bijhouden. Hybride leren is de uitkomst. Het ECP in het ONS-gebouw laat bedrijven kennis delen, medewerkers van verschillende bedrijven onderling kennis delen en deelt ook kennis met jonge mensen en zij-instromers, die het vak leren met hoogwaardige, hightech machines. Samen investeren ze in elkaar. Ook Metalent werkt hieraan mee. Het klinkt heel logisch, maar vergt heel veel inzet. Wij zijn trots op deze unieke, regionale samenwerking.

Bij het Living Lab doet zich een vergelijkbare situatie voor. Ook hier geldt: over en weer samen werken, tijd vrij maken voor elkaar en kennis delen. Het project Servitization, waarbij Hogeschool Rotterdam, bedrijven uit de regio en studenten samenwerken aan nieuwe business modellen blijkt van hoge toegevoegde waarde. Medewerkers van bedrijven raken geïnspireerd door studenten. Studenten passen nieuw verworven kennis toe bij bedrijven. Bedrijven denken serieus na over nieuwe business modellen en gaan er mee aan de slag. Deze nieuwe vorm van samenwerken kwam langzaam op gang (Corona, onbekendheid, moeilijk in te plannen e.d.), maar leidt tot resultaat.

Om al deze redenen werkt Metaalunie ook de komende jaren graag mee aan dit unieke project.”

**Sg Spieringshoek, Inge Smollenaars
(Afdelingsleider VWO 3 t/m 6)**

“Op Sg Spieringshoek vinden we het belangrijk dat leerlingen ook leren buiten de school én van experts. Door de samenwerking, oa op de Girls' Day, krijgen we hiertoe meer mogelijkheden. Ook sluit het perfect aan bij de loopbaanoriëntatie, waar alle leerlingen vanaf klas 3 mee aan de slag gaan. Tot slot vinden we het vanuit de school ook belangrijk om de gemeenschapszin met Schiedam en omgeving te versterken en hierover meer bewustwording te creëren.”

**Tafel Leven Lang Ontwikkelen Riverboard,
Agnes van Ardenne (voorzitter)**

“Vanuit de Economische Adviesraad Vlaardingen kwam jaren geleden het voorstel om overheid, ondernemers en onderwijs samen te brengen op regionale schaal. Dit om de aansluiting tussen deze drie partijen beter op elkaar af te stemmen. Vooral op het vlak van (beroeps)onderwijs. Als voorzitter van deze voormalige Adviesraad ben ik wel erg trots, dat sindsdien bijna alle ‘hazen’, dezelfde kant uitgingen. Daarom is ook de samenwerking in de Waterwegregio opmerkelijk snel tot stand gekomen. De Food Innovation Academy, het Living Lab SchieDistrict zijn slechts een paar nieuwe initiatieven van ondernemers en onderwijs, die al met succes draaien. En er worden steeds weer nieuwe initiatieven gestart, waar nodig. De regio is immers nog niet af.”

10/ EVENEMENTEN EN ACTIVITETEN

DATUM	EVENEMENTEN/ACTIVITEITEN
sept 2021	Hogeschool Rotterdam Kenniscentrum Business Innovation begint vanuit ONS gebouw.
23-09-21	Upstream The Future of Innovation (city event)
4-10-21	ECP gaat van start.
28-10-21	Bouwen-aan-Vertrouwen (besloten groep) bij Boers & Co
11-11-21	Collaborative Innovation Schiedam Hatenboer Water
14-01-21	Metalent gaat van start.
4/5-02-22	Open dagen Metalent
9-02-22	Week van de Circulaire economie - Harvest Day
19-02-22	Digitale workshop The Innovation Matrix door Mirjam Ros en Deepika Jeyakodi
17-03-22	Bouwen-aan-Vertrouwen: bezoek aan Duurzaamheidsfabriek Dordrecht
18-03-22	Open dag Metalent
23-03-22	Werk maken van Talent evenement - Start 1e fase Leven Lang Ontwikkelen

DATUM	EVENEMENTEN/ACTIVITEITEN
30-03-22	Skype a Scientist - bezoek aan Metrohm (Technasium) - geannuleerd, wordt opgepakt in schooljaar '22/'23
31-03-22	Bezoek aan Festo Experience Centre
7-04-22	Girls' Day: A. Lentiz, B. TUDelft/Technasium, C. Bedrijfsbezoek VFA Solutions en Boers & Co
8-04-22	Open dagen Metalent, 15-18 uur
14-04-22	Collaborative Innovation Schiedam Metrohm - geannuleerd, wordt opgepakt in '22/'23
19-04-22	Taylor lunchlezing Metrohm
22-04-22	Bezoek gedeputeerde Provincie Zuid-Holland
13-05-22	Open dagen Metalent
1-06-22	Upstream, challenge Metrohm - geannuleerd, verzet naar 3 november 2022
9-06-22	Praktijkdag Metalent: HR mensen en praktijkbegeleiders
17-06-22	Open dagen Metalent, 15-18 uur
30-06-22	Themamiddag ECP
1-07-22	BBQ - ECP

11/ COMMUNICATIE

Berichten over cofinanciering

De MRDH keurde een projectbijdrage goed omtrent het opzetten van het Living Lab in het SchieDistrict: [Living Lab SchieDistrict trekt knappe koppen en slimme handjes - MRDH Metropoolregio Rotterdam Den Haag](#)

De Provincie Zuid-Holland heeft een MKB Deal gesloten omtrent de LLO programma's in de Waterweggemeenten: [MKB Deal Leven Lang Ontwikkelen Waterwegregio - Provincie Zuid-Holland](#)

Persberichten

[22020714 SDK Vastgoed neemt eerste kavels in erfpacht voor MICS](#)

[20220420 Provincie laat zich informeren over Leven Lang Ontwikkelen in Schiedam](#)

[20220323 Bedrijven en kennisinstellingen maken werk van talent](#)

[20211102 Schiedam kiest voor transformatie Stationsomgeving](#)

[20210923 Campus SchieDistrict krijgt verder gestalte met komst MTEC+](#)

[20210720 Metropoolregio levert bijdrage aan Living Lab Schiedam](#)

[20210713 Schiedam verwelkomt Expertise Centrum Precisietechniek](#)

[20210609 Overeenkomst Schiedam en SDK Vastgoed over Campus](#)

[20210518 Schiedam geeft groen licht voor start Mechatronica Campus](#)

Artikelen

ECP

[https://www.ad.nl/waterweg/technisch-clubhuis-in-schiedam-moet-vak-van-precisietechniek-en-verspanen-weer-sexy-maken~aff24a82/](#)

[https://www.ad.nl/waterweg/schiedammers-betaalden-hier-vroeger-hun-energierekening-nu-wordt-er-metaal-bewerkt~adab49a2/](#)

Losse opleidingsmodules via ECP: [https://craft-education.nl/ecp/cursusplein/cursussen/technisch-tekeninglezen](#)

[https://www.schiedam24.nl/nl/nieuws/nieuws/eigen-plek-voor-expertise-centrum-precisietechniek/17844](#)

Precisietechniek

[https://stagemarkt.nl/stages/stage/schiedam/metalent-locatie-mtec-schiedam-\(sim\)/stage-8c0237f9-e21a-43e5-9950-e3544732d98e-25624](#)

[https://www.mbo-precisietechniek.nl](#)

Metalent

[https://metaalunie.nl/Details/2021/10/26/Metalent-start-met-MTEC-een-eigen-praktijkopleidingscentrum-in-het-SchieDistrict](#)

HR- Living Lab SchieDistrict

[Kenniscentrum Business Innovation start met living lab in SchieDistrict - Hogeschool Rotterdam](#)

[https://hidelta.nl/innovatieverhalen/kenniscentrum-business-innovation-start-met-living-lab-in-schiedistrict/](#)

Minors

Minor Gebouwde Omgeving: [https://www.schiedam24.nl/nl/nieuws/nieuws/studenten-maken-plannen-voor-transformatie-schiedistrict/19725](#)

Minor Circulair: [https://greenbusinessclub.nl/waterweg/2021/11/09/circulair-ambachtscentrum-voor-duurzame-ondernemers/](#)

Talentenpool

Talentenpool: [https://hidelta.nl/innovatieverhalen/talenten-schiedistrict/](#)

[https://www.metaalmagazine.nl/nieuws/vier-bedrijven-starten-talentenpool/91346/](#)

Werk maken van Talent, startbijeenkomst 23 maart 2022

[https://schiedam24.nl/nl/nieuws/nieuws/bedrijven-en-scholen-039s-gravelandsepolder-zoeken-talent/20270](#)

Events in ecosysteem

Girls' Day 7 april 2022 – bezoek meisjes Technasium Spieringshoek Schiedam aan 3ME TU Delft: [Meiden uit 3-4 VWO maken kennis met Werktuigbouwkunde](#)

[Girls' Day met Lentiz: Girls Day bij Lentiz | LIFE College | Schiedam24](#)

Lunch lezing Taylor Dispuut TU Delft: [https://taylor.tudelft.nl/lunch-lecture-metrohm-19-04-2022/](#)

Websites partners

Living Lab SchieDistrict: [https://www.hogeschoolrotterdam.nl/hogeschool/nieuws/kc-business-innovation/kenniscentrum-business-innovation-start-met-living-lab-in-schiedistrict/](#)

Talentenpool SchieDistrict: Talenten SchieDistrict – [Nu gestart met de Talentenpool SchieDistrict!](#)

Metalent (MTEC+ ([metalent.nl](#)))

ExpertiseCentrum Precisietechniek Zuid Holland: [Expertise Centrum Precisietechniek | Zuid-Holland](#)

Haagse buurt eert overleden bloemiste

De overleden bloemiste Janet (51) uit Hoek van Holland heeft zaterdag een indrukwekkend afscheid gekregen van 'haar' Stationsbuurt in Den Haag. Ze runde daar samen met zus Patricia bloemenzaak Plus.

Christy Dolten
Den Haag

De rouwauto met daarin het lichaam van de Hoekse, die 30 juli overleed na een aanrijding op een fietspad in 's-Gravenzande met een automobilist op de vlucht voor de politie, maakte een laatste ronde langs haar winkel en buurt. Een paar honderd Hagenaars vormden een erehaag om Janet en een laatste groet te brengen.

Meegebrachte bloemen kregen een plek bij de kist. Ook werden er enkele fakkels ontstoken. „Ik hoop dat dit de familie steunt. Dat we zo laten zien hoe geliefd Janet was”, zegt Herta (69). Zij was met haar man Dirk (77) naar het afscheid gekomen. Ze kochten regelmatig een bosje bloemen bij Plus. Volgens het stel had de bloemenwinkel een belangrijke functie in de zeer gemengde Haagse buurt. „Ze zorgden voor cohesie, je kon er altijd een praatje maken.”

Applaus

De bijeenkomst op straat werd afgesloten met een luid applaus voor Janet en haar nabestaanden. Na deze laatste ronde door de buurt is de vrouw uit Hoek van Holland in besloten kring begraven.

'Proef de natuur' ook in Maassluis

MAASSLUIS Een nieuwe bewonersgroep, de Duurzame Maassluiers, nodigt stadsgenoten uit om mee te doen met het fiets-picknickfeest. 'Proef de natuur'.

Deelnemers kunnen kiezen uit twee fietsroutes langs vier inspirerende groene plekken in Maassluis; zij openen die middag speciaal hun deuren. Bij deze natuurlocaties maken mensen kennis met lokale producten en zijn er activiteiten voor jong en oud. Je kan hier dus een duurzaam hapje meenemen voor je picknick. Meer trek, reserveer dan vooraf een 'Knappe Zak'. Meer informatie is te vinden op duurzamemaassluiers.nl

AFSLUITING ZOMERSPELEN

Met de Zomerspelen van Oost beleefden de inwoners van Schiedam-Oost de afgelopen weken hun eigen Olympische Spelen. Zoals er ook aan

het evenement in Tokio een einde kwam, zo beëindigde de organisatie de festiviteiten in Schiedam. Tijdens de Zomerspelen van Oost konden men-

sen gratis kennismaken met verschillende sporten en sportclubs in Oost, zoals tennis, basketbal, freerunning en dansen, in de hoop dat zij hierdoor

meer in beweging komen. Het evenement eindigde zaterdag swingend met een workshop tiktok-dansen en freerunning-wedstrijde. FOTOFRED LUBBOCHT

Een leven lang leren in 'technisch clubhuis'

Het Expertise Centrum Precisie-techniek (ECP) Zuid-Holland gaat in het najaar van start in de 's-Gravelandse polder in Schiedam. Het wát, zullen veel mensen dan zeggen. Want waar staat het ECP nu precies voor? „We gaan een soort clubhuis neerzetten waar het vak van precisietechniek en 'verspanen' wordt gepromoot maar waar je ook je leven lang kunt leren.”

Sandra Don
Schiedam

Waar gehakt wordt vallen spaanders, luidt het gezegde. Maar waar staan die spaanders eigenlijk voor? „Boor is een gaarje in materiaal dat met name van metaal is gemaakt, dan valt er iets uit. Dat is wat bedoeld met 'spaanders' wordt bedoeld”, legt Arjan van Wijngaarden, programmamanager van het Expertise Centrum Precisie-techniek (ECP) Zuid-Holland, uit. Verspanen is de term voor alle vormen van materiaalbewerking, maar met name van metaal, waarbij door middel van bepaald hand- of machinegereedschap materiaaldelen worden weggenomen en spanen (afval) ontstaan die dan weer worden gebruikt voor producten.

Het ECP is een vereniging van en voor maakbedrijven in Zuid-Hol-

Arjan van Wijngaarden toont de bijna 600 vierkante meter grote ruimte waar in het najaar volop bedrijvigheid is als het ECP van start gaat. FOTOFRED LUBBOCHT

land met kennis van en een passie voor precisietechniek en verspanen. „Hoewel de meeste mensen geen idee hebben welke producten door middel van verspaning worden gemaakt, zit bijvoorbeeld je auto maar ook een vliegtuig er vol mee”, weet Van Wijngaarden. „Maar het is inmiddels een nichevak geworden. Er zijn nog maar een paar opleidingslocaties over. Het vak raakt uit beeld. Bedrijven zien hun personeelsbestand vergrizen, maar ook de animo afnemen en de opleidingen verslechteren. Het ECP moet dat tij keren.”

Vleugels

De vereniging is in 2019 opgericht om het vak precisietechniek op de kaart te zetten en heeft inmiddels 19 leden, allemaal bedrijven in deze sector. De eerste twee jaar heeft de

club gebruik kunnen maken van een ruimte op het RDM-terrein op Rotterdam-Heijplaat. Er was echter behoefte aan een eigen plek, waar het ECP zich verder kon ontwikkelen. „We zijn zover om onze vleugels uit te slaan en we vliegen graag mee op de beweging die Schiedistrict in de 's-Gravelandse polder met zich meebrengt”, stel Van Wijngaarden.

Vanaf 1 september is het ECP daarom hier gevestigd. De bedoeling is dat dit najaar de eerste onderwijsmodules starten voor personeel in de precisietechniek. Ook zal het ECP praktisch onderwijs aanbieden waarbij leerlingen leren en werken combineren. Doelstelling van het ECP is om in 2025 bekend te zijn als plek waar kwaliteitsonderwijs voor alle doelgroepen wordt geboden op het gebied

van verspanen en precisietechniek. „We willen alle expertise die in de regio zit hier samenbrengen”, legt de programmamanager uit. „Het moet een technische hub worden, een soort clubhuis, waar het vak van precisietechniek en verspanen wordt gepromoot maar waar je ook je leven lang kunt leren. Verwach hier alleen geen centrum van trainees of leslokalen. Nee, we halen de kennis op bij onze leden, de bedrijven. We gaan sluit verbinden. Maar we gaan ook evenementen organiseren.”

Loket

Van Wijngaarden gaat verder: „Of iemand nu van het vmbo, mbo of hbo komt of later instroomt, je kunt je hier in de toekomst als het ware aanmelden bij ons loket. Wij bieden maatwerk, stellen een persoonlijk programma op. We zorgen ervoor dat iemand in de praktijk aan de slag kan. Dat hij of zij iets kan maken.”

Het ECP is een samenwerkingspartner voor regionale opleidingsclubs, brancheorganisaties en heeft een samenwerkingsovereenkomst met Metalent dat mensen opleidt in de ECP bedrijfsvakschool in Rotterdam. Van Wijngaarden: „Al met al hopen we op deze manier het vak van precisietechniek en verspanen sexier te maken.”

Donaties stromen binnen bij getroffen Hollywood

Stadsboerderij Hollywood uit Vlaardingen had gistermiddag al 25 donaties ontvangen van particulieren die de stichting willen steunen, omdat daar woensdag 137 kippen, kalkoenen en kwartels geruimd werden vanwege vogelgriep.

Daan de Hulster
Vlaardingen

Volgens bestuurslid Martijn Verbeek variëren de bedragen van 100 euro tot kleine donaties van kinderen, die hun zakgeld inleggen. Volgens Verbeek komen veel mensen uit de wijk hun medeleven tonen en staan sommigen ook aan het hek te huilen. Hij zegt 'heel dankbaar' te zijn voor alle steun.

Dinsdag ontstond het vermoeden van vogelgriep op de Stadsboerderij, omdat diert openens neervielen. Onderzoek wees uit dat de zeer besmettelijke variant van de ziekte heerste op de kinderboerderij. De 137 kippen, kalkoenen, pauwen en kwartels zijn geruimd door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

Vorige maand kreeg Hollywood nul donaties binnen. Vanwege de vogelgriep is de Stadsboerderij minstens twee weken gesloten. Een klap voor de stichting, omdat de overige dieren zoals de varkens en geiten nog op het terrein verblijven

▲ Pauwen op de stadsboerderij Hollywood. ARCHIEFFOTO

en gevoerd moeten worden. Medewerkers moeten in beschermende kledij naar binnen en moeten zich aan strenge regels houden.

Dier adopteren

Door de gedwongen sluiting is het lastiger inkomsten te genereren, iets dat normaal onder andere gebeurt door spelletjes, (kinder-)feesten en evenementen te organiseren. Hollywood hoopt dat particulieren ook dieren adopteren, om de inkomsten op peil te houden. Dit kan vanaf 2,50 euro per maand of tien euro eenmalig.

Volgens Verbeek probeert Hollywood positief naar de toekomst te kijken. Het is de bedoeling zo snel als mogelijk weer een bestand met kippen, pauwen, kwartels en kalkoenen op te bouwen. Voorsnog geldt er echter een vervoersverbod voor gewogte in een straal van 10 kilometer rondom de boerderij.

LEES LEER ONTMOET ONTDEK

BEKIJK ONZE WEBSITE
WWW.DENBIJLUTTHEKSCHEIDAM.NL

de Bibliotheek
Schiedam

► Metaalbewerking in het oude pand van ONS

▲ Vincent van Dongen (links) en Arjan van Wijngaarden. FOTOFRED LUBBOCHT

Expertise Centrum pionier van campus in de Spaanse Polder

Schiedammers betalen bij 'de ONS' vroeger hun energierekening. Tegenwoordig wordt er les gegeven. Zagen, draaien, frezen, boren en slijpen. Net zolang totdat een metaalkomp precies de juiste vorm heeft, tot op de millimeter. Met dit Expertise Centrum Precisie-techniek (ECP) is een begin gemaakt van een campus in de 's-Gravelandse polder.

Stéphan Rekst
Schiedam

Een jaar geleden liep Arjan van Wijngaarden rond in het gebouw aan de Van Heekstraat. Oit zaten hier de Openbare Nutsbedrijven Schiedam, vandaar het ONS-gebouw. Van Wijngaarden zag vooral een leeg gebouw. Hij keek er doorheen. „Als het niets is, maar er wel een basis is om er wat van te maken, dan heeft dat potentie”, zegt hij. Onder zijn leiding is de lege hal een bedrijvig opleidingsinstituut geworden.

Auto's en vliegtuigen

Van Wijngaarden is verbonden aan het Expertise Centrum Precisie-techniek (ECP). Dit is een vereniging waarbij 24 bedrijven uit Zuid-Holland zijn aangesloten. De gemeene deler is dat zij allemaal gebruik van een speciale techniek: verspanen, een techniek om metaal te bewerken. „Daarmee kan onderdelen gemaakt worden voor bijvoorbeeld auto's en vliegtuigen.”

Dagelijks krijgen werknemers van de aangesloten bedrijven hier les. Praktijklessen in precisietechniek. „Dat is een specifieke techniek en daarom hebben we ons ook verenigd als bedrijven. Hier

kun je laten zien wat het is. Wij zijn geen school, maar een opleidingsplek, waarbij we de medewerkers van jong tot oud kunnen scholen en bijscholen binnen de precisietechniek.”

Bedrijven als Boers & Co Precision Machining, Icamat Technology, Madern International, Slangenstaal, GKN Fokke, Bac Verspaning, Vacuthech en Dulker Mechanical zijn erbij aangesloten.

Van Wijngaarden zette het opleidingscentrum op en krijgt binnekort een andere taak. Zijn opvolger moet de volgende stap zetten: expansie. Meer bedrijven dus die hun werknemers hieraan toe sturen, meer vakmanschap dus.

Heijplaat

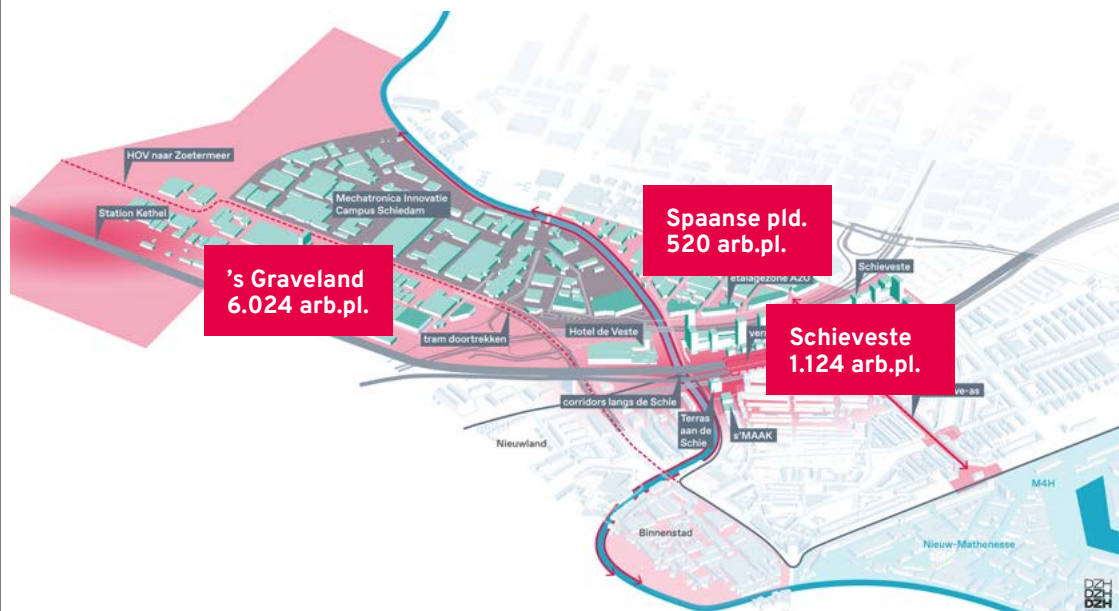
De lat ligt wel hoog hier. „Iedereen die hier slaagt, loopt met een tien de deur uit”, vat Van Wijngaarden samen. De vereniging waar hij voor werkt, is drie jaar geleden opgericht, om het vak precisietraining meer onder de aandacht te brengen. De eerste twee jaar begonnen op het RDM-terrein op Heijplaat in Rotterdam. Nu sinds een jaar aan de Van Heekstraat in de 's-Gravelandse polder. Inmiddels is in het zijdelings pand ook Metalent aangesloten, een bedrijf dat DM-groep die vakopleidingen verzorgt. Twee instellingen, één dak.

Dat is ook precies wat de gemeente voor ogen heeft. Het voormalige ONS-gebouw dient in hun ogen als een katalysator van een omwenteling van het totale gebied. Daar is ruimte voor start-ups. In de ogen van de gemeente zou hier zelf een campus moeten ontstaan in dit Schiedistrict. Het Schiedistrict, met daarin de Spaanse Polder en de 's-Gravelandse polder, moet worden omgevormd tot een levendig gebied waar wonen, werken en leren centraal staan. Een traject van de lange adem, maar de hub van Arjan van Wijngaarden draait alvast op volle toeren.

Video's

1. [Teaser](#)
2. [Talkshow Upstream 23 sept 2020](#)
3. [Filmpje subsidieregeling Innovatie](#)
4. [Upstream talks Future of Work \(juni 2021\)](#)
5. [Introfilmpje sept 2021 Upstream](#)
6. [Future of innovation](#)
7. [Rens Nagtzaam \(Metalent\)](#)
29 jan 2022 bij het tv-programma Onder Ogen van Schie. Hij sprak o.a. over de MICS, de ontwikkelingen bij ONS-gebouw, de open dagen van 4 en 5 februari.
8. [Talentenpool](#)

12/ BIJLAGE: SCHIEDISTRICT IN KERNCIJFERS

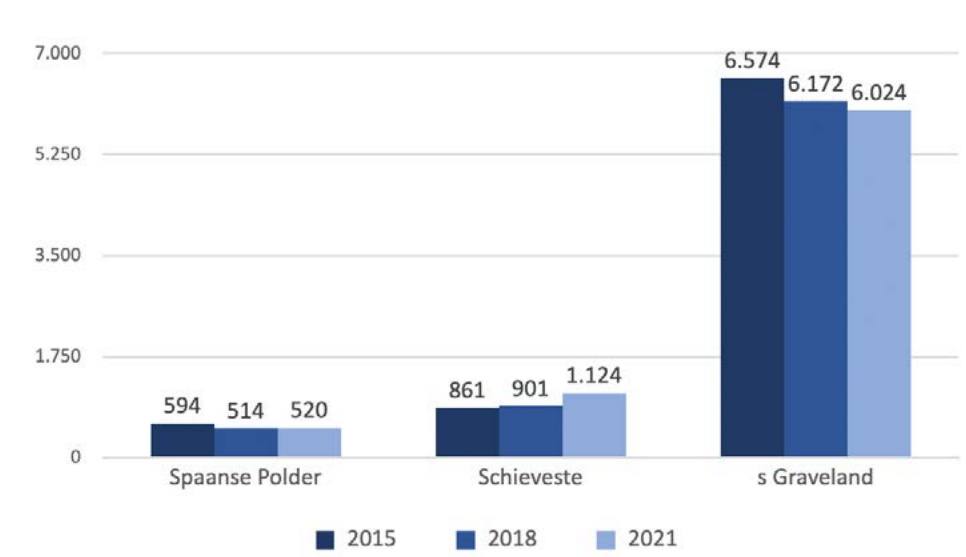

Figuur 1 - Aantal arbeidsplaatsen SchieDistrict per deelgebied (per 1-1-2021)

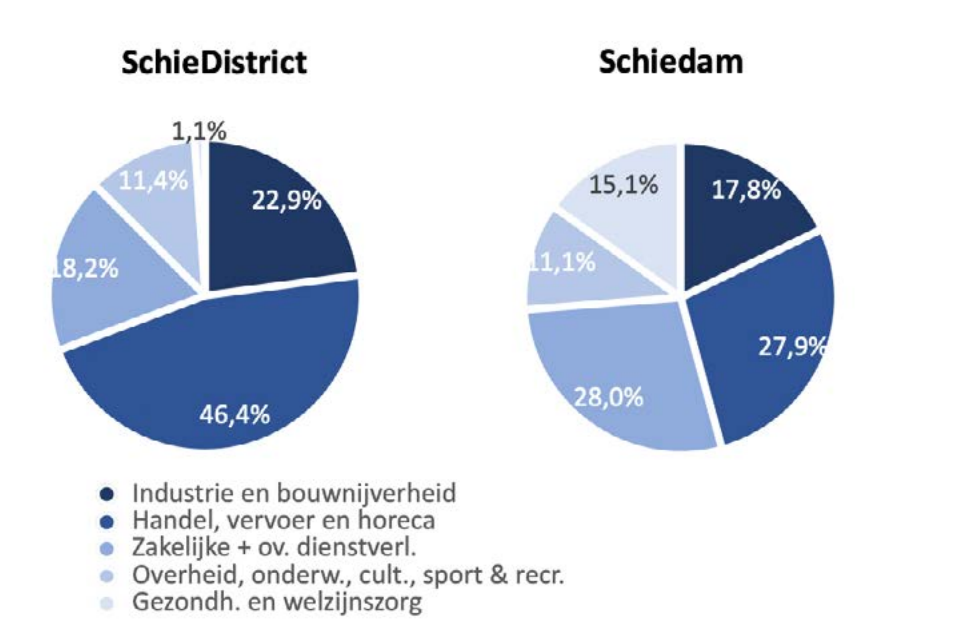
Figuur 2 - Werkgelegenheid SchieDistrict aantal bedrijven en arbeidsplaatsen per deelgebied naar sector (1-1-2021)

sector	's-Graveland		Schieveste		Spaanse Polder		Totaal SchieDistrict	
	bedr.	arb.pl.	bedr.	arb.pl.	bedr.	arb.pl.	bedr.	arb.pl.
Landbouw, industrie en bouw	63	1.499			20	255	83	1.754
Handel, vervoer en horeca	130	3.277	5	73	55	207	190	3.557
Zakelijke en overige dienstverl.	105	1.141	12	212	17	46	134	1.399
Non-profit	18	107	8	839	7	12	33	958
totaal	316	6.024	25	1.124	99	520	440	7.668

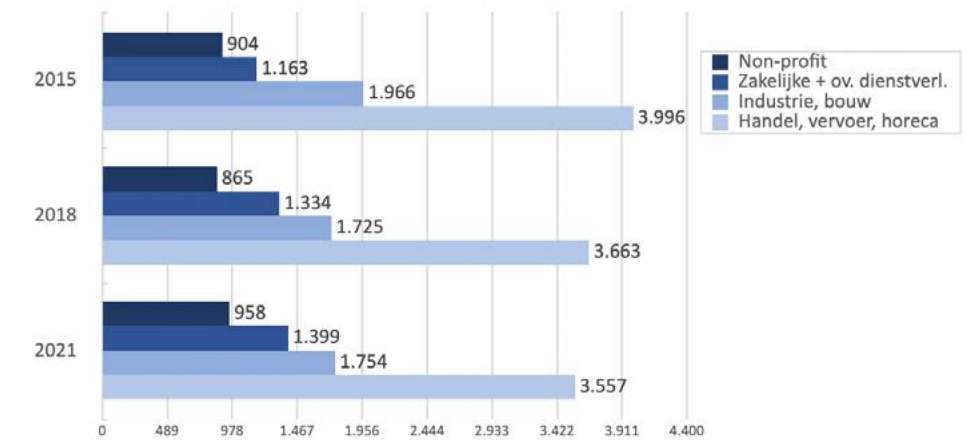
Figuur 3 - Ontwikkeling aantal arbeidsplaatsen SchieDistrict per deelgebied, 2015-2018-2021

Figuur 4 - Verdeling arbeidsplaatsen naar sector, SchieDistrict en Schiedam (per 1-1-2021)

Figuur 5 - Ontwikkeling werkgelegenheid SchieDistrict per sector (2015-2018-2021)

Figuur 6 - Bedrijven in SchieDistrict naar grootteklasse (1-1-2021)

grootteklasse werkzame personen	aantal bedrijven	%
1 pers.	135	30,7%
2 t/m 4 pers.	120	27,3%
5 t/m 9 pers.	72	16,4%
10 t/m 19 pers.	49	11,1%
20 t/m 49 pers.	33	7,5%
50 t/m 99 pers.	14	3,2%
100 t/m 199 pers.	11	2,5%
200 t/m 499 pers.	4	0,9%
500 t/m 999 pers.	1	0,2%
1000 en meer pers.	1	0,2%
Totaal	440	100%

MUTATIES SCHIEDISTRICT IN VESTIGINGEN - PERIODE 2018 T/M 2021 (*)

			OPRICHTING			AFVOERING			VERANDERING				
			oprichting	vestigers	correcties	opheffingen	vertrekkers	correcties	in sbi-code		in werkz.pers.		
bedrijventerrein	sbi	omschrijving	plus	plus	plus	min	min	min	plus	min	plus	min	saldo
Graveland, 's-			55	23	0	51	14	0	3	3	54	63	13
Spaanse Polder			34	14	0	26	14	0	0	0	15	8	8
Schieveste			4	4	0	4	2	1	0	0	4	2	1
Totaal SchieDistrict			93	41	0	81	30	1	3	3	73	73	22

(*) Toelichting

Door oprichting van nieuwe bedrijven in SchieDistrict in de periode 2018 t/m 2021 is het aantal bedrijven met 93 toegenomen. Als gevolg van vestigers (verhuizers van elders) in SchieDistrict zijn er 41 bedrijven bijgekomen. Door opheffingen en vertrekkers (verhuizingen uit SchieDistrict) is het aantal bedrijven met 81 resp. 30 afgenomen. Daarnaast zijn er bedrijven van SBI-code veranderd (b.v. van Autoverhuur-SBI-sectie N naar Autoverkoop&reparatie-SBI-sectie G). Dat heeft enerzijds gezorgd voor een toename van 3 bedrijven en anderzijds voor een afname van eveneens 3 bedrijven. Tot slot is er bij 73 bedrijven sprake geweest van groei van het aantal arbeidsplaatsen. Bij een even groot aantal is echter het aantal werkzame personen afgenomen (NB - Dit heeft geen invloed op het aantal bedrijven). Als gevolg van alle mutaties is in de periode 2018 t/m 2021 het totaal aantal bedrijven in SchieDistrict met 22 gegroeid.

MUTATIES SCHIEDISTRICT IN WERKZAME PERSONEN - PERIODE 2018 T/M 2021 (*)

			OPRICHTING			AFVOERING			VERANDERING				
			oprichting	vestigers	correcties	opheffingen	vertrekkers	correcties	in sbi-code		in werkz.pers.		
bedrijventerrein	sbi	omschrijving	plus	plus	plus	min	min	min	plus	min	plus	min	saldo
Graveland, 's-	S		154	158	0	226	119	0	13	18	311	362	-89
Spaanse Polder	C		44	24	0	49	39	0	0	0	130	27	83
Schieveste	R		8	173	0	32	40	8	0	0	82	5	178
Totaal SchieDistrict			206	355	0	307	198	8	13	18	523	394	172

(*) Toelichting

Door oprichting van nieuwe bedrijven in SchieDistrict in de periode 2018 t/m 2021 is het aantal werkzame personen met 206 toegenomen. Als gevolg van vestigers (verhuizers van elders) in SchieDistrict zijn er 355 werkzame personen bijgekomen. Door opheffingen en vertrekkers (verhuizingen uit SchieDistrict) is het aantal werkzame personen met 307 resp. 198 afgenomen. Daarnaast zijn er bedrijven van SBI-code veranderd (b.v. van Autoverhuur-SBI-sectie N naar Autoverkoop&reparatie-SBI-sectie G). Dat heeft enerzijds gezorgd voor een toename van 13 werkzame personen en anderzijds voor een afname van 18. Tot slot is het aantal werkzame personen veranderd door de groei of krimp van de bedrijven in SchieDistrict. Zo zijn er door groei 523 werkzame personen bijgekomen maar door krimp 394 verdwenen. Als gevolg van alle mutaties is in de periode 2018 t/m 2021 het totaal aantal werkzame personen met 172 gegroeid.

Leven Lang Ontwikkelen is de rode draad binnen
de gebiedsontwikkeling SchieDistrict van de
gemeente Schiedam. November 2022.

